

บทบรรณาธิการ

คำถาม ตกลงซื้อขายไม้ในโรงเลื่อย ผู้ซื้อได้ตรวจตีตราได้ไม้ครบถ้วนตามสัญญาแล้ว ต่อมาผู้วางเพลิงโรงเลื่อยของผู้ขาย ไม้ส่วนที่ยังไม่ส่งมอบถูกเพลิงไหม้ ผู้ขายจะขอให้ผู้ซื้อคืนเงินค่าไม้ในส่วนที่ยังไม่ได้ส่งมอบ ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๓๙/๒๕๐๖

ศาลฎีกาเห็นว่า โจทก์ฟ้องว่าจำเลยขายไม้ให้โจทก์แล้วมิได้ส่งมอบไม้ตามสัญญา จึงเรียกให้จำเลยคืนเงินที่จำเลยรับเกินจำนวนไม้ที่ส่งมอบแล้ว เมื่อปรากฏว่าไม้ที่คนของโจทก์ได้ตรวจตีตรากรรมสิทธิ์ครบถ้วนแล้ว กรณีก็ต้องด้วยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๑๙๕, ๓๗๐ และ ๔๖๐ ซึ่งต้องถือว่ากรรมสิทธิ์ในไม้ได้โอนไปเป็นของโจทก์และได้เสียหายเพราะเหตุอันโทษลูกหนี้มิได้ ต้องตกเป็นพับแก่โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ในการที่จะได้รับไม้ที่นั้นจากจำเลย ข้อที่โจทก์ฎีกาว่า ตามเงื่อนไขข้อ ๕ ในสัญญา จำเลยต้องรับผิดชอบในไม้จนกว่าจะได้ส่งมอบถึงที่ตามที่ได้ตกลงกันไว้เป็นการยกเว้น บทบัญญัติมาตรา ๓๗๐ และ ๔๖๐ นั้น ศาลฎีกาเห็นว่า โจทก์ฟ้องอ้างว่าจำเลยไม่ส่งมอบไม้ตามสัญญาจึงต้องรับผิดชอบ เมื่อได้ความว่าการส่งมอบไม้เป็นพ้นวิสัยเพราะพฤติการณ์ที่จำเลยไม่ต้องรับผิดชอบ จำเลยก็หลุดพ้นจากการชำระหนี้ที่โจทก์ถือว่าจำเลยยังต้องรับผิดชอบ เพราะมีข้อตกลงกันเป็นอย่างอื่นตามสัญญาข้อ ๕ ในฟ้องของโจทก์มิได้ยกข้อความในสัญญาข้อนี้ขึ้นกล่าวเป็นประเด็นให้ชัดแจ้ง เมื่อจำเลยให้การอ้างว่าไม่ต้องรับผิดชอบเพราะไม้สูญไป เพราะเหตุที่จำเลยไม่ต้องรับผิดชอบหลังจากที่โจทก์ได้ตรวจคัดเลือกไม้แล้ว และมีการชี้สถานโจทก์มิได้ยกข้อความข้อนี้ขึ้นอ้างให้ความชัดเพื่อประเด็นข้อพิพาทเช่นเดียวกัน ศาลล่างวินิจฉัยชอบแล้ว

คำถาม สัญญาซื้อขายที่กรรมสิทธิ์ยังไม่โอนไปยังผู้ซื้อหากการชำระหนี้กลายเป็นพ้นวิสัยที่จะโทษฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ได้ ผู้ขายต้องคืนเงินแก่ผู้ซื้อหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๕๒๖/๒๕๔๓ การซื้อขายที่ดินระหว่างผู้ร้องกับผู้ตาย ผู้ตายจะต้องไปจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ให้แก่ผู้ร้องหลังจากออกโฉนดที่ดินแล้ว จึงเป็นเพียงสัญญาจะซื้อขาย หากการชำระหนี้ตามสัญญาจะซื้อขายที่ดินดังกล่าวตกเป็นพ้นวิสัยเนื่องจากที่ดินของผู้ตายที่ออกโฉนดในภายหลังต้องห้ามไม่ให้โอนภายใน ๑๐ ปี

